

עין משפט‏ **נר מצוה**

ד:

ואיבעית אימא בטומאה דרבנן. לא נא לתרן דאפילו אי הוי דבר שיש צו דעת לישאל דאמי שפיר דמה לו לתרן זה כיון דאמת הוא דכבר ומדף אין צהם דעת לישאל אלא מתרן אפי' אין לתלות באדם טהור כמו צנפילה לפי שהנפילה קרויה לודאי כמו

סבוצר המקשה אמי שפיר דאיירי בטומאה דרבנן ואיירי צנגדי עס הארץ לפרושים ורש"י דפי' צנגדי פרושים דהוי מדרס לאוכלי תרומה נראה סבוצר שעתה צא לתרן אפי' בשש צו דעת לישאל ולכן לא רצה לפרש צנגדי ע"ה לפרושים משום דהתם לא היינו מקילין כדאמרין בשבת פ"ק (דף טו:.) דעל ו' ספיקות שורפין את התרומה וחשיב צגדי ע"ה דעל ודאי מגען שורפין ועל ספק מגען תולין (וחשיב צגדי ע"ה):

וולפי שיטמו היה יכול לפרש דס"ד דמקשה דמדף היינו צגדי עס הארץ ושמא לא פירש כן משום דצנ"כ איקרי מדף עליונו של צו וכן נמשכת זצין פ"ה [מ"צ] וצעדיות פ"ו [מ"צ]:
ח‏ **ב**‏ **א**‏ **אשה** שיש לה וסת דיה שעתה. תימנה למה הפסיק ושנה המשמשת צעדים ה"ל למימיני מיד כיצד דיה שעתה וי"ל דקמ"ל אע"ג כדלמר צגמרל אע"ג דתמן לקמן (דף יא.) אע"ג שאמרו דיה שעתה נריכה להיות צדוקת ‏(י)‏ הכא תנא ליה לאשמועינן דאומה דזיקה חשוכה היא למעט מעט לעת דהוי חדוש כדאמר' צגמרל ודלקמן היינו צד' נשים דדיין שעתן והא דמשמע הכא דאפי' אותן דדיין שעתן נריכין דזיקה וצטילה צנות כותים (לקמן דף נה:.) תמן דכל י"א שצין נדה לנדה הכי היא צחזקת טהרה ומפרש צגמרל דאינה נריכה דזיקה ואפ"ה קאמר התם דמטמא מעל"ע צע"ה ‏(ס)‏ אפרש לשם:

ממעטת על יד מעת לעת אמר רבה מאי טעמייהו דרבנן אשה מרגשת בעצמה א"ל אביי אם כן תהא דיה שעתה ורבה ‏ע^ל לחודי לאביי הוא דבעי אלא מאי טעמייהו דרבנן כי הא דאמר רב יהודה אמר שמואל ‏ה^ל חכמים תקנו להן לבנות ישראל שיהו בודקות עצמן שחרית וערבית שחרית להבשיר טהרות של לילה וערבית להבשיר טהרות של יום וזו הואיל ולא בדקה הפסידה עונה מאי עונה עונה יתירה א"ל רב פפא לרבא והא זימנין משכחת לה ג' עונות במעת לעת השוו חכמים מדותיהן שלא תחלוק במעת לעת ‏(כ)‏ איבעית אימא ‏א^ל שלא יהא חוטא נשכר מאי בינייהו איכא בינייהו דאתניסה ולא בדקה: כל אשה שיש לה וסת [וכו.]: לימא מתני' ר' דוסא היא ולא רבנן ‏ד^לתנאי ‏ר^ל א אומר ארבע נשים דיין שעתן בתולח מעוברת מניקה וזקנה ‏ר^ל דוסא אומר כל אשה שיש לה וסת דיה שעתה אפילו תימא רבנן עד כאן לא פליגי רבנן עליה דר' דוסא אלא שלא בשעת וסתה אבל בשעת וסתה מודו ליה ומתניתין בשעת וסתה ודברי הכל מכלל דר' דוסא אפילו שלא בשעת וסתה אמר מאן תנא להא דת"ר אשה שיש לה וסת כתמה טמא למפרע שאם תראה שלא בשעת וסתה מטמאה מעת לעת נימא רבנן היא ולא רבי דוסא אפילו תימא רבי דוסא ע"כ לא פליג רבי דוסא עלייהו דרבנן אלא בשעת וסתה אבל שלא בשעת וסתה מודי להו ומתניתין בשעת וסתה ור' דוסא היא וברי"תא

כגון אם לא צדקה ימים רצים וצדקה צהרים דמטמאין לה מעת לעת דהוה להו ג' עונות היום אמש ואחמול למפרע עד צהרים והשתא קנסינן לה שמי עונות ורבנן חדל הוא דקנסו ותו לא: ומשני **חכמים** השוו **מדוסיסם** שלא **תחלוק צמעס** לעס. זמן קבוע וחלוט נמנו לה למפרע ואפילו שעתה אותו זמן מג' עונות כגון שצדקה צהרים ולא צדקה שחרית ואמש לא רצו לגרוע ולמעט זמנה הקבוע לה אלא פסקו דצריהם שלא תמן דצרים לשיעורין: **א**‏**צ**‏**א**‏.

נמצא חוטא נשכר דאילו זו שלא צדקה עצמה ימים רצים וצדקה לה היום שחרית היתה נקנסת מעת לעת שלם ומפני שאיחרה עד הצהרים והוסיפה לחטוא לא תפסיד אלא לילה וחצי יום: **דאיתניסה**. שנאנסה שחרית ולא צדקה ללשנא דחוטא נשכר ליכא דלא נאנסה ללשנא דלא תחלוק איכא: **ד'** **נשים דיין שעסן**. מפני שדמייהן מסולקים ואין דם מזוי צהן: **בחולה**. בחולה דמים שלא ראתה דם מימיה ואפילו היא נשואה קרי לה בחולה והכי מפרש צמתני' ‏[שם:]‏ **רבי דוסא אומר** **צו'**. ופליגי רבנן צעלמא עליה: **אלא שלא צשעס וססה**. דכיון דראתה שלא צזמנה איכא למיחש דלמא מקמי הכי הוה דהא ליכא למימר אורת צזמנו צא: **כסמה טמא למפרע**. עד שעת הכצום. אף על גב דצראייתה דיה שעתה מטמאיןן כתמה למפרע דהא אשכחין צראייה טומאה למפרע שאם תראה שלא צשעת וסמה מטמאה למפרע: **לימא רבנן** היא. דאמרי שלא צשעת וסמה מטמאה למפרע: ולוקמא

שמאי פרק ראשון נדה

שאני אומר צו'. אצל צקופה הא נמצא שרץ לחוכה ושעת מציאתה טמאה היא: **עורב אייסי ושרא**. לאחר שטלטל הקופה לזוית אחרת וצויות הראשונה לא היה: **מכדי האי ככר ספק טומאה הוא**. ספק נגע ספק לא נגע אצל אקופה לא פריך דהא לא איחזיקו טומאה צויות של צית הראשון. וכי היכי דפריך אככר מזי למיפרך אמחט ואמטלית ולשנויי כדמשיני: **שאין צו דעס** לישאל. אם נגע אם לא נגע: **ספקו טהור**. דהא ‏(ט)‏ קיימא לן‏ ספקו טמא צרה"י משום דגמרינן מסוטה שסוטה יש צה דעת לישאל אם נטמאה אם לאו: **צטומאה דרבנן**. כגון הן מעלות דחומר צקדש ‏(מגינה כ:)

צגדי פרושין מדרס לאוכלי תרומה ‏(שם יט:.)‏ ומש"ה אפילו צרה"י ספקו טהור: **עלס נדף**. דצר הקל ה"נ טומאה קלה. אית דאמרי מדף עליונו של צו ושצוש הוה דעליונו של צו מטמא ככר מן תהורה צפרק צנות כותים (לקמן דף צג:.) נתקו הכתוב מטומאה חמורה לטומאה קלה לומר לן דאינו מטמא אלא אוכלין ומשקין ומעיקרא כי אומציניה הכי הוה ס"ד דעליונו של צו הוה: **שספריו**. ‏ש^להגדיל והרחיב מדמו ‏(ו)‏ שטמאה למפרע מפקידה לפקידה: **אידי דמנא מעס לעס ממעטס על יד מפקידה לפקידה**. דאצטריך למימניה דלא תימא עס סילוק ידיה ראתה צאחד צצנת תנא נמי צו: **מאי טעמא דרבנן**. מאי האי שיעורא דמעט לעט דצשלמא מפקידה לפקידה דלל יחא דשמא עס סילוק ידיה ראתה אלא מעט לעט מאי שיעורא הוה: **אשה מרגסס צעלמא**. ואם איתא דעס סילוק ידיה ראתה הות מרגשת: **אם כן**. דאשה מרגשת: **ססא דיה שעהס**. ואפילו מעט לעט אמאי מטמא למפרע: **חכמים** סקנו להן **וצו'**. מתני' היא ‏(לקמן יא.)‏ פעמים היא נריכה להיות צדוקת צו': **שחריס**. להכשיר טהרות של לילה להוציא מכלל ספק טומאה שאם תמצא טהורה מדע שלא ראתה צלילה ולכשתמצא ערבית טמאה יצאו אלו מספקן: **ווו**. שצדקה עכשו ומלאה טמאה והרי ימים רצים שלא צדקה: **הפסידה עונה**. כל טהרות שנמעסקה צהן צעונה האת הפסידוה: **מאי עונה**. דהיי שמי עונות הן היום והלילה דהיי מעט לעט כגון אם מצאה ערבית טמאה הפסידה כל טהרות של יום ושל אמש: **ומשני עונה יסירה**. הפסידוה משום קנס שהרי הפסידוה טהרות של אמש משום קנס אצל טהרות של יום לאו קנס הוה דאי נמי צדקה שחרית ומצאתה טהורה וערבית ומצאתה טמאה הפסידה טהרות של יום דהיינו מפקידה לפקידה ממעטת על יד מעט לעט: **ג' עונות**.

כגון אם לא צדקה ימים רצים וצדקה צהרים דמטמאין לה מעת לעת דהוה להו ג' עונות היום אמש ואחמול למפרע עד צהרים והשתא קנסינן לה שמי עונות ורבנן חדל הוא דקנסו ותו לא: ומשני **חכמים** השוו **מדוסיסם** שלא **תחלוק צמעס** לעס. זמן קבוע וחלוט נמנו לה למפרע ואפילו שעתה אותו זמן מג' עונות כגון שצדקה צהרים ולא צדקה שחרית ואמש לא רצו לגרוע ולמעט זמנה הקבוע לה אלא פסקו דצריהם שלא תמן דצרים לשיעורין: **א**‏**צ**‏**א**‏.

נמצא חוטא נשכר דאילו זו שלא צדקה עצמה ימים רצים וצדקה לה היום שחרית היתה נקנסת מעת לעת שלם ומפני שאיחרה עד הצהרים והוסיפה לחטוא לא תפסיד אלא לילה וחצי יום: **דאיתניסה**. שנאנסה שחרית ולא צדקה ללשנא דחוטא נשכר ליכא דלא נאנסה ללשנא דלא תחלוק איכא: **ד'** **נשים דיין שעסן**. מפני שדמייהן מסולקים ואין דם מזוי צהן: **בחולה**. בחולה דמים שלא ראתה דם מימיה ואפילו היא נשואה קרי לה בחולה והכי מפרש צמתני' ‏[שם:]‏ **רבי דוסא אומר** **צו'**. ופליגי רבנן צעלמא עליה: **אלא שלא צשעס וססה**. דכיון דראתה שלא צזמנה איכא למיחש דלמא מקמי הכי הוה דהא ליכא למימר אורת צזמנו צא: **כסמה טמא למפרע**. עד שעת הכצום. אף על גב דצראייתה דיה שעתה מטמאיןן כתמה למפרע דהא אשכחין צראייה טומאה למפרע שאם תראה שלא צשעת וסמה מטמאה למפרע: **לימא רבנן** היא. דאמרי שלא צשעת וסמה מטמאה למפרע: ולוקמא

מסורת הש"ס

^[א] [לקמן ה: סוטה כח:], ^[ב] [גריסת לג: ושי"ן], ^[ג] [נימות צב: ושי"ן], ^[ד] [משום פלוגמא דר' דוסא דלימא צמשה שפיר גרסי' דמנא], ^[ה] [לקמן ו:] ^[ו] [לקמן ט:] ^[ז] [שי"ן צמשה דלעיל ב:].

תורה אור השלם

^[1] והצפארים צבם והבאטי מרץ בלבבם בארצת איבינה ודרף אתם קול עלה נדף ונסו מעט תרב ונפלד ואין דרף ויקרא כו לו

הנחות הב"ח

^[א] נב' ואיבעית איתא שלם יאה חוטא: ^[ב] רש"י דיה ספקו טהור דהא דקיי"ל: ^[ג] ר"ח שהפריז וכו' מדמו שחטמא למפרע: ^[ד] תוס' דיה כל אשה וכו' להיות צדוקת צו' ססא: ^[ה] בבה"ד אפרש לשם. נ"ב צדף לט צד"ה והיוולת:

גליון הש"ס

^[א] רש"י ר"ח שהפריז שהגדיל והרחיב: כמו פירות משצ ירושלים (וצריה צ') רש"י צצ"מ סט: ד"ה מפרין:

מוסף רש"י

^[א] לחודי לאבאי. כדי ששאל (וזרין מוז) ששיע לו מה שהשיב (ברכות גז):